

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Datum
24 januari 2022

Onderwerp
Reactie consultatie Wetsvoorstel Versterking aanpak ondermijnende criminaliteit II

Geachte mevrouw/heer,

Langs deze weg reageer ik op het conceptwetsvoorstel *Versterking aanpak ondermijnende criminaliteit II* ("**Wetsvoorstel**"), dat op 23 november 2021 ter consultatie is voorgelegd. Na bestudering van het Wetsvoorstel en de concept memorie van toelichting ("**Toelichting**"), zou ik in deze reactie graag willen wijzen op een aantal punten dat naar mijn mening aanpassing behoeft teneinde de beoogde *non conviction based confiscation*-regeling beter in te passen in het systeem van het civiele beslag- en executierecht.

Achtereenvolgens sta ik stil bij de volgende punten:

- (i) doel en strekking van het NCBC-beslag (par. 1);
- (ii) *in rem*-benadering (par. 2);
- (iii) plaats van NCBC-beslag in het wettelijk systeem (par. 3);
- (iv) rechterlijke bevoegdheid en territorialiteit (par. 4);
- (v) samenloop met andere beslagen (par. 5);
- (vi) wijze van kennisgeving van het NCBC-beslag (par. 6); en
- (vii) enkele procedurele opmerkingen (par. 7).

Graag merk ik op dat een aantal van de hierna te bespreken onderwerpen eerder aan de orde is gekomen in twee *expert meetings* met wetgevingsjuristen van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, vertegenwoordigers van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG), academici en praktijkjuristen. In deze reactie worden de punten nader uitgewerkt. Deze reactie is op persoonlijke titel geschreven. Er bestaat geen bezwaar tegen openbaarmaking van deze reactie.

1. Doel en strekking van het NCBC-beslag

1.1. Met het Wetsvoorstel wordt een regeling geïntroduceerd voor zogenoemde *non conviction based confiscation* (afgekort: "NCBC"). De regeling omvat een nieuwe vorm van conservatoir beslag en een onteigeningsprocedure ter zake van vermogen en goederen met een kennelijke criminele oorsprong. Het doel van de NCBC-regeling is om dergelijke goederen met een snelle interventie

aan het maatschappelijk verkeer te onttrekken en vervolgens te confisqueren teneinde te voorkomen dat deze vermogensbestanddelen alsnog ten voordele komen van (de begunstigen van) criminelen en/of kunnen worden gebruikt voor nieuwe criminele doeleinden.

- 1.2. De regeling is duidelijk opgezet vanuit een strafrechtelijk perspectief en met een publiekrechtelijke doelstelling. Desondanks heeft de wetgever ervoor gekozen de NCBC-regeling een plaats te geven in het burgerlijke (proces)recht. Voor het NCBC-beslag wordt aangesloten bij het civielrechtelijk conservatoir beslag, en ook de daaropvolgende onteigeningsprocedure betreft een civiele procedure. Zoals blijkt uit de Toelichting is deze keuze ingegeven door het volgende.
- 1.3. De wetgever is van oordeel dat het straf(proces)recht en bestuursrecht onvoldoende middelen bieden om het beoogde doel – kort gezegd, de inbeslagname en onteigening van crimineel vermogen en goederen – te verwezenlijken. Ook heeft de wetgever ervoor gekozen de NCBC-regeling niet onder te brengen in het strafrechtelijke kader, omdat de hierin geldende aspecten zoals de onschuldpresumptie, het *nemo tenetur*-beginsel en andere waarborgen voor de rechtsbescherming van de verdachte, als te restrictief worden beschouwd. Belangrijker nog lijkt de overweging dat de NCBC-regeling ook kan worden ingezet zónder dat sprake hoeft te zijn van een voorafgaande strafrechtelijke veroordeling van enig persoon. De onteigening is immers *non conviction based*. Voor toepassing van de NCBC-regeling hoeft zelfs geen sprake te zijn van een verdachte van enig concreet strafbaar feit¹, of van een lopende of beoogde strafrechtelijke vervolging of onderzoek.
- 1.4. In afwijking van het strafrechtelijke kader – waarin de *persoon* van de verdachte centraal staat – wordt in de NCBC-regeling het *object* van beslaglegging en onteigening centraal gesteld. In het ontwerp wordt dit als een *'in rem'*-procedure gekwalificeerd, welke kwalificatie ik om meerdere redenen problematisch acht (zie par. 2 hierna). In de kern komt de kwalificatie erop neer dat een NCBC-beslag kan worden gelegd en een onteigeningsprocedure kan worden ingesteld ongeacht aan wie de betreffende goederen in civielrechtelijke zin toebehoren. De NCBC-regeling kan zelfs worden gevolgd indien de eigenaar/rechthebbende van de betreffende goederen onbekend is. Voorwaarde voor toepassing van de NCBC-regeling is slechts dat sprake is van (i) een goed (of goederen) met een (gezamenlijke) geschatte waarde² van ten minste EUR 25.000 dat (ii) geheel of grotendeels afkomstig is van of uit baten van enig misdrijf (art. 2.1).
- 1.5. De rechtspolitieke keuze voor de introductie van de NCBC-procedure en de plaatsing in het burgerlijke (proces)recht laat ik hier verder rusten. Wel hecht ik eraan op te merken dat de vraag kan worden gesteld in hoeverre deze keuze afbreuk doet aan de effectieve rechtsbescherming in strafrechtelijke context, alsmede tegen onteigening van staatswege. Deze meer fundamentele vragen behoeven nadere overdenking en toelichting, te meer nu de Staat met de NCBC-regeling via semi-privaatrechtelijke weg publiekrechtelijke taken en doelstellingen beoogt te verwezenlijken. Deze vragen zouden naar mijn mening niet uitsluitend vanuit doelmatigheidsoverwegingen moeten worden beschouwd.³

¹ Toelichting, p. 6.

² Het begrip "waarde" in artikel 2 is niet nader gedefinieerd. Het ligt voor de hand aan te nemen dat het hier gaat om de waarde van het betreffende goed in het maatschappelijk verkeer, maar dit behoeft verduidelijking in de wettekst en/of toelichting. "Waarde" zou immers evengoed kunnen worden opgevat als executiewaarde, taxatiewaarde of verzekeringswaarde, hetgeen tot zeer uiteenlopende waarden van eenzelfde goed leidt. Voor de volledigheid merk ik op dat in de Toelichting (p. 30-31) – in ander verband – de begrippen "marktwaaarde" en "getaxeerde waarde" worden gebruikt.

³ Zo lijkt er een spanning te bestaan tussen de eventuele veroordeling of vrijspraak van enige verdachte ter zake van het desbetreffende misdrijf door de strafrechter, en de vaststelling of een goed "afkomstig (...) van of uit de baten van enig misdrijf"

2. *In rem*-benadering

- 2.1. De NCBC-regeling wordt in de Toelichting omschreven als "*gericht tegen een goed (in rem)*", waarbij niet zou worden geprocedeerd tegen een persoon, maar "*wordt geprocedeerd tegen een goed.*"⁴ De oorsprong van deze gedachte is kennelijk de wens om een aanvullende en zelfstandige regeling te creëren die het mogelijk maakt goederen met een kennelijke criminele oorsprong in beslag te nemen en te onteigenen zónder dat dit is gekoppeld aan strafrechtelijke vervolging of veroordeling van een specifiek persoon, en zónder dat de eigenaar/rechthebbende van de bewuste goederen bekend behoeft te zijn. Aldus staat het goed, en niet enig persoon (eigenaar/rechthebbende en/of verdachte) centraal. Hierbij is inspiratie ontleend aan het procesrecht in Angelsaksische landen⁵, maar lijkt onvoldoende rekenschap te zijn gegeven van het burgerlijke (proces)recht in Nederland.
- 2.2. Bovengenoemde kwalificatie en *in rem*-benadering is om meerdere redenen problematisch. Het staat op gespannen voet met het systeem van het Nederlandse burgerlijk procesrecht, waaronder het beslag- en executierecht. Daarbij wijs ik op het volgende.
- 2.3. Ten eerste biedt een rechtsvergelijkende uitstap naar Angelsaksische landen niet direct een passende oplossing voor het Nederlandse recht. Angelsaksische landen hebben een volstrekt ander rechtssysteem (*common law*) en een ander procesrecht dan Nederland. Nederland is immers een rechtssysteem in de *civil law*-traditie en kent een samenhangend wettelijk systeem van burgerlijk procesrecht, waaronder het beslag- en executierecht. Noties van vreemd recht laten zich hier niet zomaar inpassen. Het in Angelsaksische landen gehanteerde onderscheid tussen '*in personam*' en '*in rem*'-procedures bestaat niet in het Nederlandse burgerlijk procesrecht.
- 2.4. Hooguit kan een vergelijking worden gemaakt met de grondslag voor rechterlijke bevoegdheid. In een Angelsaksische '*in rem*'-procedure kan een rechter rechtsmacht uitoefenen indien het desbetreffende goed zich in het rechtsgebied van de rechter bevindt. In dat geval kan de rechter bijvoorbeeld oordelen over de eigendom van het goed, welk oordeel vervolgens binnen het eigen rechtsgebied van de rechter jegens eenieder (dus ook tegen anderen dan de procespartijen) kan worden ingeroepen. Weliswaar kent ook het Nederlandse recht zaaks- als persoonsgebonden aanknopingsfactoren voor het aannemen van rechterlijke bevoegdheid (bijv. de woonplaats gedaagde (*forum rei*) en de plaats van onroerende zaken (*forum rei sitae*)), maar deze bevoegdheidsgrondslag mag niet worden verward met de aard van de procedure, de hierin betrokken partijen, en/of het gezag dat aan de uiteindelijke beslissing toekomt.
- 2.5. Ten tweede is het in het systeem van het Nederlandse burgerlijk procesrecht niet mogelijk om tegen een goed of een zaak zélf te procederen. Een procedure richt zich altijd tegen een of meer rechtssubjecten. Ook een beslag wordt steeds gelegd onder en/of ten laste van een beslagene. De beslagmaatregel is dus nooit uitsluitend gericht op het goed zelf, maar tevens tegen de betrokken beslagene.

door de burgerlijke rechter in een NCBC-procedure (art. 1 lid 1). Juist nu hier verschillende (bewijs)maatstaven gelden, lijkt mij een heldere afstemming tussen de strafrechtelijke context en de civiele NCBC-regeling essentieel.

⁴ Zie onder meer: Toelichting, p. 5, 8, 9, 16 en 17.

⁵ Toelichting, par. 2.2.2, p. 8; par. 2.4, p. 39.

- 2.6. Dit geldt bijvoorbeeld ook in het geval een bijzonder voorrecht of verhaalsrecht op een bepaald goed wordt uitgeoefend. Het Nederlandse recht kent in bepaalde gevallen de mogelijkheid dat voor een vordering verhaal wordt genomen op een goed, ongeacht wie de eigenaar/rechthebbende van dit goed is en ongeacht of deze eigenaar/rechthebbende ook de schuldenaar van de bewuste vordering is. Een voorbeeld hiervan is het bijzondere verhaalsrecht en daaraan verbonden voorrecht voor vorderingen uit zee-arbeidsovereenkomst (art. 8:211 sub (b) BW). Vorderingen uit zee-arbeidsovereenkomst zijn bevoorrecht en verhaalbaar op het zeeschip aan boord waarvan de werkzaamheden zijn verricht, ongeacht wie de eigenaar van het zeeschip is. Hoewel in dat geval een verhaalsrecht op een specifieke goed (het zeeschip) rust, richt de uitoefening ervan zich ook steeds op een of meer partijen, zoals de eigenaar/rechthebbende, zakelijk gerechtigde of houder van dat goed. Ook hier wordt de procedure dus niet tegen het goed zélf gevoerd.
- 2.7. In het Wetsvoorstel en Toelichting lijkt – ingegeven door de *in rem*-benadering – te worden geabstraheerd van het bestaan van de beslagene, een eventuele derde-beslagene en andere belanghebbenden. Dit lijkt mij niet juist. Ook een NCBC-beslag en confiscatieverzoek is gericht tegen een beslagene en andere belanghebbenden. Dit laat onverlet dat de betrokken partijen onbekend of anoniem kunnen zijn. Ook in dat geval is een civiele procedure mogelijk. Een voorbeeld hiervan treft men bij een vordering tot ontruiming van een kraakpand. De procedure wordt dan ingesteld tegen "*Zij die verblijven in de desbetreffende onroerende zaak of een gedeelte daarvan*" zonder dat hun identiteit en personalia bekend zijn en in het oproepingsexploot behoeven te worden vermeld (art. 45 lid 4 Rv). De procedure kan aldus tegen anonieme personen worden gevoerd en een uiteindelijke beslissing kan ook tegen anonieme personen worden geëxecuteerd. Aandachtspunt is daarbij uiteraard wel de wijze van betekening, die onder meer openbaar geschiedt door publicatie in een landelijk of regionaal dagblad (art. 61 jo. art. 47 Rv).
- 2.8. Ten derde merk ik op dat, indien en voor zover de wetgever het oog heeft op onbeheerde zaken zonder traceerbare eigenaar/rechthebbende, houder of andere belanghebbende⁶, de vraag zich opdringt of überhaupt behoefte bestaat aan een aanvullende regeling. In dat geval is in vermogensrechtelijke zin mogelijk sprake van een *res nullius*, dat middels inbezitneming in de zin van artikel 5:4 BW kan worden toegeëigend. Het Burgerlijk Wetboek bevat bovendien een uitputtende regeling voor gevonden onbeheerde zaken (art. 5:5 t/m 5:12 BW), alsook voor een gevonden schat (art. 5:13 BW).⁷
- 2.9. De *in rem*-benadering werkt door in het gehele Wetsvoorstel. Het lijkt onder meer de regeling van rechterlijke bevoegdheid te hebben gekleurd, alsmede de wijze waarop de procesgang is ingekleed. Ik kom hierover nader te spreken in paragraaf 4. Ik raad met klem aan deze *in rem*-benadering van de NCBC-regeling te heroverwegen. Teneinde het NCBC-beslag en de daaropvolgende onteigeningsprocedure in te passen in het systeem van het Nederlandse burgerlijk procesrecht, zou voor het NCBC-beslag moeten worden aangesloten bij conservatoir beslag tot afgifte en levering (zie par. 3 hierna), en de onteigeningsprocedure conceptueel worden opgevat en ingericht als een verzoekschriftprocedure tegen (al dan niet onbekende of anonieme) belanghebbenden. De NCBC-procedure richt zich immers niet tegen een goed zelf, maar tegen de partijen die bij het goed een belang hebben.

⁶ In de Toelichting wordt gesproken over "*de situatie waarin vermogen niet kan worden gekoppeld aan een specifiek persoon als eigenaar of bezitter*". Zie: Toelichting, p. 41.

⁷ Bij deze laatste bepaling komt overigens vooral de gedachte aan ontwrichtende criminaliteit uit het verleden bij mij op.

3. Plaats van het NCBC-beslag in het wettelijk systeem

- 3.1. Ondanks de strafrechtelijke achtergrond heeft de wetgever het NCBC-beslag gebaseerd op conservatoir beslag zoals geregeld in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering ("Rv")⁸. Het beslag heeft in de ogen van de wetgever een geheel eigen (*sui generis*) karakter.⁹ De nieuwe beslagvorm past echter niet goed in het wettelijke systeem van het beslag- en executierecht.¹⁰ Ik wijs hierbij op het volgende.
- 3.2. Ten eerste is de generieke term "*conservatoir beslag*" in hoofdstuk 3 (art. 10 e.v) van het Wetsvoorstel onvoldoende specifiek. Om te benadrukken dat het hier gaat om een geheel eigen vorm van beslag, alsmede om verwarring met bestaande civiele beslagen te voorkomen, zou naar mijn mening beter gesproken worden van een "*confiscatiebeslag*" of "*NCBC-beslag*".
- 3.3. Ten tweede moet in het Wetsvoorstel worden verduidelijkt dat het hier gaat om een reëel beslag tot afgifte of levering, en niet om een verhaalsbeslag. Het civiele beslagrecht kent immers twee verschillende typen van beslag, te weten (i) verhaalsbeslag, en (ii) beslag tot afgifte van zaken of levering van goederen (ook wel 'reëel beslag' genoemd). De eerste categorie strekt tot (het veiligstellen van) verhaal van een geldvordering op (de opbrengst van een executieverkoop van) het beslagobject. De tweede categorie strekt tot afgifte of levering van het beslagobject zelf.¹¹ Zoals in de Toelichting opgemerkt, strekt het conservatoire NCBC-beslag tot het veiligstellen van toekomstige confiscatie van een goed.¹² Het doel van het beslag en de NCBC-procedure is immers om de eigendom van het beslagobject aan de Staat te laten toevallen, en niet om verhaal voor enige geldvordering te nemen. Het NCBC-beslag moet in het systeem van het burgerlijke beslag- en executierecht dan ook worden gekwalificeerd als (reëel) conservatoir beslag tot afgifte of levering. Het kan uitdrukkelijk niet worden opgevat als conservatoir verhaalsbeslag.
- 3.4. Het is dan ook onjuist en verwarrend dat in artikel 10 lid 1 van het Wetsvoorstel – in generieke zin – wordt verwezen naar Titel III.4 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De bewuste titel ("*van middelen tot bewaring van zijn recht*") heeft immers betrekking op zowel conservatoir verhaalsbeslag als conservatoir reëel beslag. Naar mijn mening moet in artikel 10 lid 1 van het Wetsvoorstel gericht worden verwezen naar de zevende Afdeling van de vierde Titel van het Derde Boek Rv (artikel 730-737 Rv).¹³ De enkele opmerking in de Toelichting dat deze afdeling buiten toepassing zou moeten blijven omdat de regeling van het NCBC-beslag bijzondere bepalingen bevat¹⁴, overtuigt niet. Dit maakt het reële karakter van het NCBC-beslag niet opeens

⁸ Zie onder meer: Art. 10 lid 1 Wetsvoorstel, waarin Boek III, titel 4 Rv van overeenkomstige toepassing wordt verklaard. Zie ook: Toelichting, p. 18-19. Duidelijk is dat de wetgever heeft willen wegblijven van de strafrechtelijke beslagen, waaronder het klassieke opsporingsbeslag (art. 94 Sv), het strafrechtelijke conservatoir verhaalsbeslag (art. 94a Sv) en de ontnemingsmaatregel (art. 36e Sr).

⁹ Toelichting, p. 9.

¹⁰ In de Toelichting lijkt overigens wat verwarring te bestaan over het beslagrecht, waaronder het procesverloop bij verzoek om verlot tot het leggen van conservatoir beslag. In de Toelichting lijkt er vanuit te worden gegaan dat de beslagene (en andere belanghebbende) zou worden opgeroepen op voet van artt. 271-272 Rv (zie: Toelichting p. 19, 2^e alinea), terwijl de voorzieningenrechter in de regel nu juist *ex parte* (i.e. zónder dat beslagene wordt gehoord) op een beslagrekest beslist.

¹¹ Zie voor dit onderscheid onder meer: K.J. Krzemiński, *Beslag- en Executierecht Geschetst*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2022, par. 3.2.2; A.W. Jongbloed, *Executierecht* (SBPR 4) 2020, par. 3.8.

¹² Toelichting, p. 19 en p. 22.

¹³ De kwalificatie van het NCBC-beslag als reëel beslag tot afgifte of levering is bovendien van belang ingeval van samenloop van het NCBC-beslag met andere beslagen. Zie: par. 5 hierna.

¹⁴ Toelichting, p. 19 en p. 22.

anders, en staat evenmin eraan in de weg dat de artikelen 730-737 Rv van overeenkomstige toepassing worden verklaard op een NCBC-beslag, voor zover daarvan niet in de NCBC-regeling zelf wordt afgeweken.

- 3.5. Ten derde verdient ook de plaats van de wettelijke regeling nadere aandacht. Naar ik begrijp, is het huidige plan van de wetgever om het NCBC-beslag en de onteigeningsprocedure in een aparte wet neer te leggen, i.e. de Wet confiscatie criminele goederen.¹⁵ Voor de wettelijke gelding maakt dit uiteraard geen verschil, maar voor de vindbaarheid en praktische hanteerbaarheid van de regeling wel.
- 3.6. Daarbij hecht ik eraan op te merken dat de wettelijke regeling van conservatoir beslag in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering als zodanig al tamelijk complex en onoverzichtelijk is. Om een voorbeeld te noemen, wordt een conservatoir beslag tot afgifte of levering niet alleen beheerst door artikel 730-737 Rv, maar zijn hierop tevens de regels van conservatoir beslag tot verhaal van geldvorderingen van overeenkomstige toepassing (art. 734 Rv). Dit betekent dus dat ook moet worden gekeken naar de algemene bepalingen van conservatoir beslag (afdeling III.4.1; art. 700 t/m 710a Rv), alsook naar de bepalingen over de uiteenlopende vormen van conservatoir verhaalsbeslag in de daaropvolgende afdelingen. Die regelingen verwijzen op hun beurt weer naar de regelingen van executoriaal verhaalsbeslag (zie onder meer art. 702 lid 1 Rv), zodat ook die regelingen moeten worden bekeken. Zeker nu sommige specifieke voorschriften in de schakelbepalingen juist niet van overeenkomstige toepassing worden verklaard, is het een hele speurtocht om het toepasselijk regelgevend kader te bepalen.¹⁶ Het in een afzonderlijke wet onderbrengen van het NCBC-beslag en de daaropvolgende procedure draagt niet bij aan de praktische hanteerbaarheid van de regeling.
- 3.7. Ik zou daarom willen aanbevelen de NCBC-regeling centraal onder te brengen in een bestaand wetboek. Nu de wetgever heeft besloten aansluiting te zoeken bij het burgerlijk procesrecht (en niet bij strafvordering) en de NCBC-procedure als een civiele procedure moet worden beschouwd, ligt het naar mijn mening voor de hand de integrale NCBC-regeling onder te brengen in een aparte titel van het Derde Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. In dit boek ("*Van rechtspleging van onderscheiden aard*") zijn uiteenlopende, bijzondere procedures geregeld, waartussen ook de NCBC-regeling zou passen. De achtste titel van Boek 3 Rv is nog vacant, en anders zou een nieuwe negentiende titel aan het Boek 3 Rv kunnen worden toegevoegd.

4. Rechterlijke bevoegdheid en territorialiteit

- 4.1. Op grond van artikel 10 lid 2 Wetsvoorstel geldt dat voor het leggen van een NCBC-beslag verlof is vereist van de voorzieningenrechter van de rechtbank die op grond van artikel 6 bevoegd is van het verzoek tot confiscatie kennis te nemen. In artikel 6 lid 1 Wetsvoorstel wordt voor de rechterlijke bevoegdheid ten aanzien van het confiscatieverzoek aangesloten bij de plaats van het betreffende goed ten tijde van het indienen van het verzoek tot het leggen van het NCBC-beslag. Indien het goed zich in een van de vier ressorten bevindt (althans ten tijde van het indienen van het NCBC-beslagrekest bevond) dan is de in artikel 6 lid 1 Wetsvoorstel aangewezen rechtbank bevoegd in de hoofdzaak en is de voorzieningenrechter van die rechtbank bevoegd het NCBC-beslagverlof te verlenen. Op grond van artikel 6 lid 2 Wetsvoorstel zijn de aangewezen rechtbanken ook bevoegd indien (i) het goed zich ten tijde van het indienen van het verzoek tot het leggen van

¹⁵ Artikel I Wetsvoorstel.

¹⁶ Zie in gelijke zin: Jongbloed & Van de Heuvel, in: *T&C Burgerlijke Rechtsvordering*, art. 734 Rv, aant. 1.

het NCBC-beslag niet in Nederland bevond, of (ii) het goed een vermogensrecht betreft. Bij deze bevoegdheidsregeling kan het volgende worden opgemerkt.

- 4.2. Ten eerste valt op dat – anders dan in artikel 700 Rv voor conservatoir beslag – geen aparte bevoegdheidsregeling is opgenomen voor het verlenen van verlop op een NCBC-beslagrekest. De wetgever stelt de bevoegdheidsregeling voor de onteigeningsprocedure (i.e. de hoofdzaak) voorop, en sluit voor het beslagverlop daarbij aan. Dit lijkt te zijn ingegeven door de keuze om NCBC-procedures (beslagverlop én onteigeningsprocedure) bij vier rechtbanken te centreren. Naar mijn mening zou de bevoegdheid van de voorzieningenrechter echter in een zelfstandige regeling in artikel 10 moeten worden geregeld, waarbij niet alleen de locatie van de zaak of zaken, maar ook de woon- of vestigingsplaats van degene onder wie beslag wordt gelegd als aanknopingsfactor is opgenomen. Dit laatste is voor beslag op vermogensrechten van belang (zie nr. 4.4 hierna). Voor de rechterlijke bevoegdheid in de daaropvolgende onteigeningsprocedure zou evenmin uitsluitend moeten worden gekeken naar de locatie van het beslagobject, maar bijvoorbeeld ook naar de woon- of vestigingsplaats van de geïdentificeerde belanghebbende(n).¹⁷ Dit laatste sluit beter aan bij de bevoegdheidsregeling voor verzoekschriftprocedures in artikel 262 Rv.
- 4.3. Ten tweede is de bevoegdheidsregeling van artikel 6 Wetsvoorstel onnodig verwarrend door de wijze waarop de begrippen "goed" en "vermogensrecht" worden gebruikt. Zo wordt in artikel 6 lid 1 Wetsvoorstel gesproken van "goed", welk begrip in civielrechtelijke zin zowel zaken als vermogensrechten omvat (art. 3:1 BW).¹⁸ Desondanks wordt in artikel 6 lid 2 Wetsvoorstel de bevoegdheidsregeling van lid 1 opnieuw van toepassing verklaard op vermogensrechten. Dat is dubbelop. Bovendien laat de regeling in artikel 6 Wetsvoorstel in het midden hoe een vermogensrecht in een van de vier ressorten zou moeten worden gelokaliseerd.
- 4.4. Ten derde gaat de bevoegdheidsregeling in artikel 10 lid 2 jo. artikel 6 Wetsvoorstel voorbij aan het verschil tussen de wijze van beslaglegging op zaken en de wijze van beslaglegging op vermogensrechten. Ik beperk mij hier korthedshalve tot beslag op vorderingen en aandelen. Beslag op een vordering wordt gelegd door middel van derdenbeslag *onder* de debiteur van die vordering (de zogeheten derde-beslagene). Beslag op aandelen wordt gelegd bij de vennootschap in het kapitaal waarvan de aandelen worden gehouden. In beide gevallen heeft het beslag het karakter van een persoonlijk bevel of aanzegging aan de derde-beslagene c.q. vennootschap dat deze het beslagen vermogensrecht onder zich moet houden. Anders dan roerende zaken is er bij beslag op vermogensrechten dus geen sprake van een fysieke inbeslagname en/of inbewaringstelling. Dit verschil is evenzeer van belang voor de vraag welke aanknopingsfactor wordt gebruikt voor de rechterlijke bevoegdheid om het beslagverlop te verlenen. Voor de rechterlijke bevoegdheid voor het verlenen van verlop voor beslag op vermogensrechten wordt niet aangesloten bij de locatie van het vermogensrecht zelf – zo een vermogensrecht al kan worden gelokaliseerd –, maar bij de woon- of vestigingsplaats van de derde-beslagene (die nakoming van de beslagen vordering is verschuldigd) c.q. de vennootschap (in het kapitaal waarvan de beslagen aandelen worden gehouden).
- 4.5. Om deze reden is in artikel 700 lid 1 Rv bepaald dat tot het verlenen van beslagverlop bevoegd is de voorzieningenrechter van de rechtbank "*binnen welker rechtsgebied zich een of meer van de*

¹⁷ Zoals hierna zal worden besproken (par. 2), is de focus op locatie van beslagobject in de bevoegdheidsregeling het gevolg van de *in rem*-benadering. Deze *in rem*-benadering is problematisch en staat op gespannen voet met het systeem van het Nederlandse burgerlijk procesrecht, waaronder het beslag- en executierecht.

¹⁸ Zie art. 3:2 BW voor de wettelijke definitie van zaken, en art. 3:6 BW voor de wettelijke definitie van vermogensrechten.

betrokken zaken bevinden, dan wel, indien het beslag niet op zaken betrekking heeft, de schuldenaar of degene of een dergenen onder wie het beslag gelegd wordt, woonplaats heeft". Ik zou willen aanbevelen dat in de bevoegdheidsregeling voor het NCBC-beslag wordt aangesloten bij de bewoordingen en systematiek van artikel 700 lid 1 Rv. Dit brengt mee dat bij NCBC-beslag op vermogensrechten (zoals een vorderingen of aandelen) voor de rechterlijke bevoegdheid wordt gekeken binnen welk ressort (een van de) derde-beslagene(n) of betrokken vennootschap(pen) woon- of vestigingsplaats heeft.

- 4.6. Ten vierde zou artikel 10 lid 2 jo. artikel 6 lid 2 Wetsvoorstel (ik doel op de bewoordingen "*indien het goed zich ten tijde van indiening van het verzoek tot het leggen van conservatoir beslag niet in Nederland bevindt*") kunnen worden gelezen als de introductie van een bijzondere internationale bevoegdheid van de Nederlandse rechter. Dat roept de nodige vragen op, te meer nu deze bepaling in de Toelichting slechts wordt herhaald, maar niet nader wordt toegelicht.¹⁹
- 4.7. De schakeling tussen artikel 10 lid 2 en artikel 6 lid 2 Wetsvoorstel is op dit punt ook niet helder. Zonder nadere toelichting – welke ontbreekt – valt namelijk niet in te zien hoe aan de voorzieningenrechter van een van de vier rechtbanken bevoegdheid zou kunnen toekomen indien het betreffende goed zich ten tijde van indiening van het NCBC-beslagrekest niet in Nederland en daarmee niet in een van de vier ressorten bevindt. In dat geval is de internationale bevoegdheid van de Nederlandse rechter namelijk géén gegeven, en is bovendien onduidelijk welke rechtbank/ressort relatief bevoegd zou zijn. De terugverwijzing in artikel 10 lid 2 naar artikel 6 als geheel (dus inclusief lid 2) lost deze onduidelijkheid niet op, hetgeen opnieuw de noodzaak onderstreept van het opnemen van een zelfstandige bevoegdheidsregeling voor de voorzieningenrechter naar voorbeeld van artikel 700 lid 1 Rv.
- 4.8. Ook in meer algemene zin is artikel 10 lid 2 jo. artikel 6 lid 2 Wetsvoorstel niet goed te begrijpen. Ik ga ervan uit dat de wetgever hier geen extraterritoriale rechtsmacht aan de Nederlandse rechter beoogt toe te kennen, en evenmin de mogelijkheid wil introduceren dat een door de Nederlandse rechter toegestaan NCBC-beslag buiten het Nederlands grondgebied wordt geëffectueerd.²⁰ Ik merk hierbij overigens meteen op dat in de Toelichting iets anders wordt gesuggereerd. Hierin wordt met betrekking tot internationale samenwerking immers opgemerkt dat "*(h)et conservatoir beslag ter confiscatie (...) een roerende of onroerende zaak [kan] betreffen die zich in een ander land bevindt en waarvoor de medewerking is vereist van de bevoegde autoriteiten in dat land om het beslag te effectueren.*" Dit lijkt er dus wél op te wijzen dat de wetgever het voor mogelijk acht dat de Nederlandse rechter verlot verleent voor het leggen van een NCBC-beslag buiten Nederland, en ook de onteigening gelast van een goed dat zich buiten Nederland bevindt.²¹ Indien dit

¹⁹ Toelichting, p. 19 en p. 70.

²⁰ Dit is uiteraard niet mogelijk gezien onder meer de territoriale begrenzing van de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen (art. 430 Rv) en de bevoegdheid van de gerechtsdeurwaarder (art. 3 lid 1 Gerechtsdeurwaarderswet).

²¹ Dit is een opvallende afwijking van de door de wetgever gekozen *in rem*-benadering naar Angelsaksische model, die nu juist alleen een basis biedt voor rechterlijke maatregelen ter zake van goederen binnen het eigen rechtsgebied van de rechter. Ten aanzien van goederen buiten het rechtsgebied komt de rechter in die benadering juist géén *in rem*-jurisdictie toe. Daarnaast merk ik op dat de wetgever het mogelijk acht dat een confiscatieprocedure wordt ingesteld van een goed dat nog niet is beslagen middels een NCBC-beslag. Als constitutief vereiste van een NCBC-onteiningsprocedure geldt dat de voorzieningenrechter een NCBS-beslagverlot heeft verleend, maar het is niet vereist dat dit NCBC-beslag ook succesvol is gelegd (Toelichting, p. 18). Ook als géén NCBC-beslag is gelegd – bijvoorbeeld omdat het betreffende goed niet kan worden gelokaliseerd of zich in een ander land bevindt – kan in de ogen van de wetgever een onteigeningverzoek worden ingesteld. Dat is eigenlijk vreemd, zeker in een *in rem*-benadering. De rechtbank die in de NCBC-onteiningsprocedure moet beslissen, heeft dan helemaal geen rechtsmacht over het betreffende goed en bovendien kan een door de rechtbank te wijzen beslissing in dat geval niet worden geëffectueerd. Het is mij onduidelijk wat in een dergelijk geval de grondslag zou kunnen zijn voor de internationale bevoegdheid van de Nederlandse rechter.

daadwerkelijk de bedoeling van de wetgever is, dan behoeft de regeling naar mijn mening heroverweging, en in ieder geval nadere uitwerking en toelichting. Want zelfs als de Nederlandse rechter internationaal bevoegd zou kunnen worden geacht om verlof te verlenen voor het leggen van NCBC-beslag buiten Nederland en de onteigening uit te spreken van een goed dat zich buiten Nederland bevindt – daarvoor zou artikel 10 lid 2 Wetsvoorstel moeten worden gelezen als een bijzondere rechtsmachtscheppende bepaling, hetgeen niet voor de hand ligt – dan ontbreekt immers een regelgevend kader voor grensoverschrijdende tenuitvoerlegging van deze beslissingen.²²

- 4.9. Mogelijk heeft de wetgever met artikel 10 lid 2 jo. artikel 6 lid 2 Wetsvoorstel slechts beoogd een regeling te treffen voor het verkrijgen van NCBC-beslagverlof met betrekking tot een zaak die zich nóg niet in Nederland bevindt, maar wel in Nederland wordt verwacht. Een vergelijkbare regeling kent de wet voor conservatoir beslag op zeeschepen.²³ Indien dit de bedoeling is, dan moet dit worden verduidelijkt in artikel 10 lid 2 Wetsvoorstel (welke bepaling immers de bevoegdheid van de voorzieningenrechter voor het verlenen van beslagverlof regelt). Overigens moet daarbij ook worden verduidelijkt dat wordt aangeknoopt bij het ressort waarbinnen de zaak wordt verwacht. Dit zal ook in het NCBC-beslagrekest moeten worden gemotiveerd.²⁴

5. Samenloop met andere beslagen

- 5.1. In de eerdere *expert meetings* is uitgebreid stilgestaan bij de mogelijkheid van samenloop van een NCBC-beslag met andere vormen van beslag. Daarbij is niet alleen gekeken naar de civiele beslagen, maar ook naar de bestaande strafrechtelijke beslagen. In deze discussie kwam allereerst naar voren dat behoefte bestaat aan helderheid over de kwalificatie van het NCBC-beslag als reëel beslag tot afgifte of levering (zie par. 3 hiervoor). Deze kwalificatie maakt immers verschil voor de wijze waarop met samenloop met andere reële beslagen of verhaalsbeslagen wordt omgegaan.
- 5.2. Allereerst is denkbaar dat een NCBC-beslag samenloopt met een (conservatoir of executoriaal) verhaalsbeslag op datzelfde goed. Het goed is (of wordt) dan beslagen door een individuele schuldeiser die voor zijn vordering verhaal wil nemen op het goed, of toekomstig verhaal wil veiligstellen. In dit geval is sprake van ‘botsende executies’, namelijk verhaalsexecutie en reële executie. Daarnaast is denkbaar dat een NCBC-beslag samenloopt met een conservatoir beslag tot afgifte of levering op datzelfde goed. Het goed is (of wordt) dan tevens beslagen door een partij die een recht op afgifte of levering van het goed heeft c.q. pretendeert. In dat geval zijn er dus botsende rechten van afgifte en levering, en zal moeten worden bepaald welke van partijen materieel het sterkste recht heeft. In alle gevallen van samenloop kan de meest gereede partij – waaronder een van de beslagleggers, de beslagene of een betrokken deurwaarder – zich overeenkomstig artikel 438 Rv tot de rechter wenden (art. 497 lid 1 Rv). Voor conservatoir beslag geldt een vergelijkbare bepaling (art. 736 lid 1 Rv). In een dergelijk executiegeschil zal moeten worden vastgesteld welke beslaglegger materieel het sterkste recht op de beslagen zaak heeft.

²² Dit wordt overigens in de Toelichting zelf gesignaleerd in par 2.5 (p. 41-46).

²³ Art. 728 Rv.

²⁴ Ik merk op dat het huidige art. 10 lid 3 jo. art 3 lid 3 Wetsvoorstel niet uitdrukkelijk vereist dat een NCBC-beslagrekest de (actuele of verwachte) locatie van het beslagobject – laat staan de woon- of vestigingsplaats van degene(n) onder wie beslag wordt gelegd – vermeldt. Dit lijkt mij evenwel een logisch en noodzakelijk onderdeel van ieder NCBC-beslagrekest, hetgeen kan worden begrepen onder artikel 3 lid 3 sub (c) Wetsvoorstel: "de omschrijving van het goed." Dit zou in de Toelichting kunnen worden verduidelijkt.

- 5.3. Het is niet geheel duidelijk hoe de wetgever de samenloop van beslagen en botsende executie bij het NCBC-beslag voor zich ziet. In de Toelichting (par. 2.3.5.5) wordt weliswaar aandacht besteed aan de samenloop van een NCBC-beslag met civielrechtelijke en strafrechtelijke beslagen, maar slechts in mindere mate aan de sterkte van materiele recht uit hoofde van de NCBC-regeling. De wetgever lijkt zich onvoldoende rekenschap te geven van het feit dat beslaglegging op zichzelf geen prioriteit schept, en het in civiele context evenmin een gegeven is dat een NCBC-beslag door het Openbaar Ministerie steeds voor gaat op andere beslagen. De wetgever wekt met de verwijzing naar het zwaarwegende "*algemeen belang*" en een vergelijking met een klassiek strafvorderlijke beslag in het kader van een opsporingsonderzoek (art. 94 Sv) de indruk ervan uit te gaan dat een NCBC-beslag per definitie voorgaat op civielrechtelijke beslagen.²⁵ Ik vraag mij af of die premisse juist is.
- 5.4. Naar mijn mening moet hier onderscheid worden gemaakt tussen het belang bij beslaglegging en het belang bij confiscatie. Ik kan mij voorstellen dat een zwaarwegend algemeen belang bestaat om aan criminaliteit gelieerde goederen met een snelle interventie uit het maatschappelijk verkeer te halen en in bewaring te nemen. Ik zie echter zo snel niet in waarom de Staat ten opzichte van andere (niet-criminele) schuldeisers en rechthebbenden een zwaarwegender belang zou (moeten) hebben om zich de goederen toe te eigenen. Het algemene belang is immers uitsluitend gelegen in het voorkomen dat deze goederen (alsnog) ten voordele komen van (de begunstigden van) criminelen, en/of kunnen worden gebruikt voor nieuwe (criminele) doeleinden. Dit algemene belang is ook gewaarborgd indien het desbetreffende goed executoriaal wordt verkocht door schuldeisers, of wordt afgegeven of geleverd aan een partij met de sterkste materiële aanspraak op het goed. Dit lijkt ook door het Wetsvoorstel zelf te worden onderschreven, nu artikel 5 Wetsvoorstel voorziet in de mogelijkheid van een (door de rechter toegelaten) onmiddellijke vervreemding van goed tegen baat. Kortom, de NCBC-regeling is niet gericht op vernietiging van het goed na confiscatie, maar op – in de bewoordingen van de Toelichting – "*maatschappelijke herbestemming van het goed*". In het licht daarvan is zonder nadere toelichting niet te begrijpen waarom confiscatie door de Staat boven de civielrechtelijke rechten en aanspraken van (niet-criminele) belanghebbenden zou moeten gaan.
- 5.5. Ook de samenloop en mogelijke overgang van strafvorderlijke beslagen verdient in de Toelichting (par. 2.3.5.5) nadere aandacht. Op basis van de in de Toelichting gegeven voorbeelden, ligt het voor de hand aan te nemen dat goederen met een vermoedelijke criminele herkomst in de meeste gevallen zullen worden aangetroffen in het kader van een strafrechtelijk onderzoek. In de Toelichting wordt het voorbeeld aangehaald dat een grote hoeveelheid contant geld (al dan niet met sporen van harddrugs) wordt aangetroffen bij een doorzoeking van een pand. Ik ga ervan uit dat het geld en/of andere goederen in dat geval met een klassiek strafvorderlijk beslag (art. 94 Sv) in beslag worden genomen. Op grond van dit artikel kunnen alle voorwerpen die kunnen dienen om de waarheid aan de dag te brengen of om wederrechtelijk verkregen voordeel aan te tonen, in beslag worden genomen. In dat geval is het hiervoor besproken publieke belang bij de snelle interventie en inbewaringstelling feitelijk dus al gewaarborgd, en speelt er zelfs een zwaarder wegend publiek belang, te weten het onderzoeks- en opsporingsbelang. Het NCBC-beslag heeft dan uitsluitend nog betekenis om te voorkomen dat het vermogen of goederen met een criminele herkomst nadien alsnog in handen van criminelen of hun begunstigden komen. Gezien de teruggevingsplicht na afloop van een klassiek strafvorderlijk beslag is voorstelbaar dat een NCBC-beslag wordt gelegd op de reeds strafvorderlijk beslagen goederen en dat dit NCBC-beslag verval van

²⁵ Toelichting, p. 24-25.

het strafvorderlijke beslag overleeft, al vraag ik me wel af op basis waarvan de burgerlijke rechter in dat geval moet vaststellen dat sprake is van een "*goed (...) dat geheel of grotendeels afkomstig is van of uit baten van enig misdrijf*".

6. Enkele procesrechtelijke opmerkingen

- 6.1. Ik sluit deze reactie af met enkele procesrechtelijke opmerkingen.
- 6.2. Ten eerste lijkt de mogelijkheid tot opheffing van een NCBC-beslag door middel van een verzoek aan de voorzieningenrechter overbodig. Er zijn thans drie routes voorzien om tot opheffing van een NCBC-beslag te komen, te weten (i) een 'informeel' verzoek aan de officier van justitie tot beëindiging van het NCBC-beslag (art. 12 lid 1 Wetsvoorstel), (ii) een opheffingsverzoek aan de voorzieningenrechter die het NCBC-beslagverlof heeft verleend (art. 13 lid 1-2 Wetsvoorstel), en (iii) een opheffingskortgeding als bedoeld in artikel 705 lid 1 Rv ten overstaan van de voorzieningenrechter die het NCBC-beslagverlof heeft verleend (art. 13 lid 5 Wetsvoorstel).
- 6.3. Het opheffingsverzoek in artikel 13 lid 1-2 Wetsvoorstel lijkt overbodig in het licht van het informele beëindigingsverzoek aan de officier van justitie én het opheffingskortgeding. Ik begrijp dat de wetgever beoogt een "*afzonderlijke, laagdrempelige verzoekschriftprocedure*" zonder verplichte procesvertegenwoordiging te introduceren als alternatief voor een opheffingsvordering in kort geding, waarin de eiser wel over verplichte procesvertegenwoordiging moet beschikken. Op het eerste gezicht is dit een sympathieke gedachte, maar bij nadere overdenking komt de vraag op of dit de effectieve rechtsbescherming voor belanghebbenden uiteindelijk ten goede komt. In sprekende gevallen zal de officier van justitie een ten onrechte gelegd NCBC-beslag op eerste verzoek van een belanghebbende beëindigen, mede gezien de aansprakelijkheidsrisico's die zijn verbonden aan het leggen en handhaven van een onterecht beslag. Heft de officier van justitie het NCBC-beslag niet vrijwillig op, dan lijkt een opheffingskortgeding de meest geëigende procedure om het NCBC-beslag aan te vechten. Ook in geval van een (ten onrechte gelegd) civielrechtelijk beslag kan een beslagene hiertegen uitsluitend in kort geding opkomen, waarbij de eis van verplichte procesvertegenwoordiging geldt. Het is onduidelijk waarom die eis in geval van een NCBC-beslag niet gesteld zou kunnen worden. Dit geldt te meer nu de waarde van het beslagobject in alle gevallen boven de kantongrens van EUR 25.000 ligt.
- 6.4. Ten tweede merk ik op dat het NCBC-beslag en onteigening (extreem) verstreckende gevolgen hebben. Het is daarom van groot belang dat alle partijen die hierdoor in hun rechtspositie (kunnen) worden geraakt, terstond op de hoogte worden gesteld en een reële mogelijkheid wordt geboden hiertegen op te komen. Dit raakt aan een fundamenteel punt van effectieve rechtsbescherming. In dit verband zijn de kennisgeving van het NCBC-beslag alsook de oproeping in de onteigeningsprocedure van groot belang.
- 6.5. In artikel 10 lid 7 Wetsvoorstel is bepaald dat – onverminderd de in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voorgeschreven betekening van het beslagexploot, beslagrekest en verlof aan de beslagene – het Openbaar Ministerie een afschrift van NCBC-beslagrekest en verlof²⁶ ook aan

²⁶ Hierbij kan overigens de vraag worden gesteld in hoeverre alle informatie in het verzoekschrift en verlof over de criminele herkomst van het goed vrijelijk kunnen en mogen worden gedeeld. Los van persoonsgegevens (o.a. met betrekking van strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten) – waarop in par. 2.3.11 van de Toelichting wordt ingegaan – kan ik mij voorstellen dat in geval van een lopend opsporingsonderzoek bepaalde informatie in het verzoekschrift en verlof niet openbaar kan worden gemaakt.

alle in het verzoekschrift genoemde belanghebbenden stuurt. Deze verzending geschiedt bij aangetekende brief.²⁷ De wijze van oproeping van alle belanghebbenden in de onteigeningsprocedure (i.e. de hoofdzaak) is niet afzonderlijk geregeld in het Wetsvoorstel. Het ligt voor de hand dat de wetgever hier aansluiting wil zoeken bij artikel 271-272 Rv, in welk geval – tenzij de rechtbank anders bepaalt – oproeping geschiedt bij gewone brief, respectievelijk (ten aanzien van belanghebbende zonder bekende woon- of verblijfplaats) publicatie in de Staatscourant.

- 6.6. Juist gezien de verstrekkende gevolgen van de NCBC-regeling en noodzakelijke waarborgen voor rechtsbescherming, zouden naar mijn mening hogere eisen moeten worden gesteld aan de oproeping van belanghebbenden in de NCBC-onteygeningsprocedure. Ik zou de wetgever in overweging willen geven een met meer waarborgen omklede wijze van kennisgeving en oproeping in het Wetsvoorstel op te nemen. Een oproeping bij exploit (waarbij ten aanzien van in het buitenland woonachtige belanghebbenden de geldende voorschriften voor internationale betekening in acht worden genomen) lijkt mij in dit verband aangewezen. Op die manier kan immers worden gewaarborgd dat alle geïdentificeerde belanghebbenden daadwerkelijk in kennis worden gesteld van de onteigeningsprocedure en aldus een effectieve gelegenheid wordt geboden om tegen het onteigeningsverzoek op te komen.
- 6.7. Ten derde staat in artikel 8 lid 1 Wetsvoorstel dat een 'verstek-belanghebbende bij de rechter die de beslissing tot confiscatie heeft uitgesproken, een geldelijke tegemoetkoming kan "*vorderen*". Dit suggereert een dagvaardingsprocedure, al wordt in de Toelichting (p. 71) gesproken van "*verzoek*". De aard van de hier bedoelde procedure zou in het Wetsvoorstel en Toelichting moeten worden verduidelijkt.
- 6.8. Ten vierde staat in artikel 10 lid 1 Wetsvoorstel dat het Openbaar Ministerie het NCBC-beslag "*legt*". Dit is niet geheel juist, nu het NCBC-beslag door de gerechtsdeurwaarder wordt gelegd.²⁸ Het verdient aanbeveling om in artikel 10 lid 1 Wetsvoorstel de woorden "*doet leggen*" te gebruiken.
- 6.9. Ten vijfde verdient de tenuitvoerlegging van een onteigeningsbeschikking in een NCBC-procedure nadere aandacht. Hierover zijn slechts twee korte bepalingen opgenomen in artikel 4 lid 2 en 3 Wetsvoorstel.²⁹ Op grond daarvan wordt aan het Openbaar Ministerie een afschrift van de onteigeningsbeschikking verstrekt – blijkens de Toelichting in executoriale vorm (art. 290 lid 3 Rv)³⁰ – en wordt van de beslissing mededeling gedaan in de Staatscourant en in een of meer door de rechtbank aangewezen landelijke dagbladen. De onteigeningsbeschikking geldt als executoriale titel. Dit brengt – aldus de Toelichting – mee dat de eigendom van het goed aan de Staat vervalt zodra de beschikking in kracht van gewijsde is gegaan c.q. deze uitvoerbaar bij voorraad is verklaard, en de beschikking voor tenuitvoerlegging vatbaar is geworden.³¹ In de Toelichting lijkt de wetgever de executiefase enigszins te onderschatten.³²

²⁷ Artikel 10 lid 7 Wetsvoorstel schrijft ook voor dat, als het NCBC-beslag eenmaal is gelegd, dit door het openbaar ministerie in de Staatscourant en in één of meer door de voorzieningenrechter aangewezen landelijke dagbladen wordt gepubliceerd. Volgens de Toelichting (p. 73) heeft deze publicatie betrekking op "*het verleende verlof*".

²⁸ Dit wordt in de Toelichting overigens wel juist opgemerkt. Zie Toelichting, p. 22.

²⁹ Zie over tenuitvoerlegging van een beslissing tot confiscatie tevens: par. 2.3.8 Toelichting (p. 32-33).

³⁰ Toelichting, p. 29.

³¹ Toelichting, p. 32.

³² Zo wordt in de Toelichting opgemerkt dat "*door de beslissing tot confiscatie vervalt de eigendom van het goed aan de staat. Dit betekent dat hetgeen moet worden gedaan voor de tenuitvoerlegging van de confiscatiebeslissing beperkt is.*" Zie: Toelichting, p. 32.

6.10. De wetgever lijkt eraan voorbij te gaan dat de grosse van de onteigeningsbeschikking pas kan worden ten uitvoer gelegd, nádat deze is betekend aan de partij tegen wie de executie zich zal richten (art. 430 lid 3 Rv). Voorafgaande betekening van de executoriale titel is een essentiële stap en een constitutief vereiste voor de tenuitvoerlegging. De wetgever lijkt dit te onderkennen, want merkt in de Toelichting op dat de algemene artikelen 430 t/m 434a Rv wél van toepassing zijn op de tenuitvoerlegging van de confiscatiebeslissing.³³ De wetgever laat echter in het midden aan welke partij(en) de grosse moet worden betekend in het kader van artikel 430 lid 3 Rv. Juist vanwege de ongelukkige *in rem*-benadering lijkt de wetgever te miskennen dat de tenuitvoerlegging van de confiscatiebeslissing zich wel degelijk tegen (rechts)personen richt en dat de beslissing dan ook aan deze partijen moet worden betekend.³⁴ Dit onderstreept nogmaals dat de gekozen *in rem*-benadering van de NCBC-regeling niet werkbaar is en niet goed past in het systeem van het Nederlandse beslag- en executierecht.

Hoogachtend,

K.J. Krzemiński

³³ De overige bepalingen van Boek 2 Rv (*Van de gerechtelijke tenuitvoerlegging van vonnissen, beschikkingen en authentieke akten*) acht de wetgever niet van toepassing. Zie: Toelichting, p. 32.

³⁴ Zonder voorafgaande betekening aan de partij tegen wie de executie zich richt, kán een confiscatiebeslissing in een NCBC-procedure op voet van artikel 430 lid 3 Rv niet worden ten uitvoer gelegd.